

The Diplomacy of Dishes

TABLE OF CONTENTS

THE SOURCE OF THE OBLIGATION	1
BORROWED UTENSILS	5

Question

With regard to *tevillat keilim*: when visiting *baalei batim* who are Jewish and they offer a cold drink in a cold glass or metal utensil, may the *shliach* drink from the glass if it has not been *toiveled*? Are there any loopholes in this or similar circumstances?

The Source of the Obligation

The Midianites tried to seduce the Jewish people to engage in idol-worship and in illicit intimacy with Midianite women and, G-d commanded the Jewish people to wage war against the Midianites.¹ Following the victory, Elazar the priest, conveys to the soldiers the commandments that G-d had conveyed to Moses regarding the purification process for the various utensils acquired amongst the spoils of the war (Numbers 31:23).²

The Talmud (*Avodah Zarah* 75b)³ derives from this episode two general laws that apply when one acquires *Kelei Seudah* ('kitchen utensils')⁴ from a non-Jew:

(1) במדבר (כה, טז-יח): "צָרוּר אֶת הַמְדִינִים, וְהִפִּיתֶם אוֹתָם. פִּי צָרְרִים הֵם לָכֶם, בְּנִקְלֵיהֶם אֲשֶׁר נִקְלוּ לָכֶם עַל דְּבַר פְּעוּר; וְעַל דְּבַר קְנָבִי בֵּת נְשִׂיא מְדִינָן אֲחֵתָם, הַמְּכָה כְיוֹם הַמִּגְפָּה עַל דְּבַר פְּעוּר". ושם (לא, א-ב): "נָקַם נִקְמַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֵת הַמְדִינִים; אַחַר תֹּאסֵף אֶל עַמִּידְךָ".

(2) במדבר (לא, כג): "כָּל דְּבַר אֲשֶׁר יָבֵא בְּאֵשׁ תִּעְבְּרוּ בְּאֵשׁ וְטָהַר, אֲפֹךְ בְּמֵי נְדָה יִתְחַטֵּא; וְכֹל אֲשֶׁר לֹא יָבֵא בְּאֵשׁ, תִּעְבְּרוּ בְּמַיִם".

(3) עבודה זרה (עה, ב במשנה): "הלוקח כלי תשמיש מן העובדי כוכבים, את שדרכו להטביל - יטביל, להגעיל - יגעיל, ללבן באור - ילבן באור. השפוד והאסקלא - מלבנן באור. הסכין - שפה והיא טהורה". ובגמרא שם: "תנא: וכולן (אף הנגעלים והמלובנים. רש"י) צריכין טבילה בארבעים טאה, מנהני מילי? אמר רבא, דאמר קרא 'כל דבר אשר יבא באש תעבירו באש וטהר' (קרא יתירא הוא האי 'וטהר'. רש"י), הוסיף לך הכתוב טהרה אחרת. תני בר קפרא, מתוך שנאמר במי נדה - שומע אני שצריך הזאה שלישי ושביעי, ת"ל: אך, חלק; א"כ, מה ת"ל במי נדה? מיס שנדה טובלת בהן, הוי אומר: ארבעים טאה. איצטריך למיכתב וטהר, ואיצטריך למיכתב במי נדה; אי כתב וטהר, הוה אמינא וטהר כל דהו, כתב רחמנא במי נדה; ואי כתב רחמנא במי נדה, הוה אמינא הערב שמש כנדה, כתב רחמנא וטהר, לאלתר".

(4) דוקא כלים המיוחדים לאכילה ולא כלים המיוחדים לתשמישים אחרים. בגמרא (שם): "אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוא: אפי' כלים חדשים במשמע, דהא ישנים וליבנן כחדשים דמו, ואפילו הכי בעי טבילה. מתקיף לה רב ששת: אי הכי, אפי' זוזא דסרבלא נמי, (מספרים שגוזזים בהן בגדי צמר הואיל וגזירת הכתוב היא ולא משום פילוט איסור דהא חדשים ולא בלעי מידי מצרכת לה טבילה. רש"י!) א"ל: כלי טעודה אמורין פורשה, (דהכתוב כל דבר אשר יבא באש, ואין דרך להשתמש ע"י האור אלא כלים של צורכי טעודה, ובהנהו כתיב וטהר טבילה, אבל זוזא דסרבלא לא, רש"י)." וראה גם בשו"ע (י"ד, קכ ס"ח): "ויש מי שאומר שאם לא לקחו הראשון לצורך טעודה, אלא לחתוך קלפים וכיוצא בו, אין צריך להטבילו". ומדין זו נפתח הדיון בפוסקים אם כלי בתי מלון או "קייטערור" צריכים טבילה או לא כיון שהם אצלם רק לסחורה, ראה בשבט סופר (שו"ת, י"ד סימן סז),

